

III. évfolyam. Pozsony, 1901. február 15. 2. szám.

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA:
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

Egy szám ára 20 fillér.

BALASSA-GYARMAT
B.-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1901

TARTALOM.

Isteni evangyéliom (Költemény) . . .	Szász Károly.
Jézus a templomban	K. S.
A bogárdi lévita (Elbeszélés) . . .	Forgács Endre.
Keseredett szívem	Petróczy Kata Szidónia.
Az egyházi élet köréből	
Jó könyvek	

Az igen tisztelt lelkész, vallástanár és tanító urakat bizalommal kérjük, legyenek szívesek

a „JÓ PÁSZTOR“-t

t. híveik és tanítványaik közt terjeszteni. Hét előfizető után tiszteletpéldányt adunk.

Mutatványszámokkal kívánatra készséggel szolgál a kiadóhivatal: **B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaság.**

III. évfolyam. Pozsony, 1901. február 15. 2. szám.

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA :
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

Isteni evangyeliom.

*Isteni evangyeliom,
Te égi magas hatalom,
Kire erőd fuvalma száll,
A vészben rendületlen áll.*

*Isteni evangyeliom,
Kit szenvedések terhe nyom,
Te azt megint fölemeled
És diadalt arat veled!*

*Isteni evangyeliom,
Te tiszta fehér liliom,
Csak rád nézsek könnyörgve, hűn;
Nem ejt meg, nem szennyez be bűn.*

Szász Károly.

Jézus a templomban.

Lukács evangyélisánál olvassuk, hogy József és Mária esztendőről-esztendőre megjelentek Jeruzsálemben a gyermek Jézussal, a húsvét ünnepében. Ősi szokás, vallásos törvény kívánta, hogy minden igaz zsidó elzarándokoljon a Moriah hegyére, hogy ott a fényes templomban, a nemzeti és egyházi élet főtűzhelyén mutassa be áldozatát a seregek Urának. Annak, aki az ő népét kihozta a szolgaságnak házából s nappal sűrű felleg, éjjel lángoló tűzoszlop képében vezette a bizonytalan pusztákon. Aki közel van minden időkből a szenvedőkhöz és el nem távozik a könyörgőnek beszédéből.

Nazareth, ahol Józsefék éltek, jó három napi járóföld a szent várostól. A galileai zsidó ugyanis nem vágott neki torony iránt Jeruzsálemnek Samarián át, hanem nagy kerülővel a Jordán mély völgyén vándorolt s csak Jérikó irányában csapott fel a judeai fensíkra. Sarujával sem akarta érinteni a tisztátalan Samária megvetett földjét. A zsidó ember sokat tartott tisztavérűségére s lenézte, féreg gyanánt útalta a korcs samaritánust, akinek ősei idegenekkel házasodtak össze s mégis Jákób magvának tartotta magát, aki a Garizim hegyén áldozott s már érintésével megfertőztette Izrael házának igazi juhait. Samariát legfőképp az írástudók és farizeusok szaván járó Judea gyűlölte, ahol legelevenebb volt a hajdani nagyság emléke s leghatalmasabb a nemzeti és vallási hagyomány. Gyűlölete azonban átragadt a hozzá szító Galileára is, ahol csodálatosképen fennmaradt az idegen nyomás közepette is az együvé tartozás érzése.

Mikor Jézus 12 éves lett, szülei őt is magukkal vitték a nagy útra. A Dávid házának sokat ígérő csemetéje hadd jusson el a földre, ahol a nemzetség életfája még mindig virul és hatalmas. Lássá meg a tájat, amelynek szomszédságában született és a hol földi életének utolsó nagy jelensége fog lejátékozni. Meg kell ismernie a templomot, mely annyiszor elhamvadt s porából újra fölépült, hatalmas, díszes cédrusait s áhítatra intő pitvarát. Látnia a nagy zsinagóga országos hírví írástudóit, akik a törvényt és prófétákat magyarázzák. Az ünnep multával visszaindultak lakóhelyökre, belevegyültek ők is a zarándok seregbe, mely a szent város látása után boldogan sietett házi tűzhelye felé. Elhagyták Jeruzsálemet s fűrgé léptekkel igyekeztek a szép árnyékos úton, mely Getsemáne kertje mellett Bethánia felé kanyarodik. Már nem hat el hozzájuk a népes utcák zivaja, a fényes palotasoroknak csak ragyogó

fedelét látják s az is egyre távolodik szemeiktől. Lelkőkben egymást váltja fel a sok ünnepi hangulat s míg végig gondolnak a templomi ünnepélyeken, úgy érzik, mintha most is istentiszteleten volnának. Szótalanul haladnak egymás mellett s gondolkodásuk közben alig veszik észre, hogy már messze járnak. Egyszerre az édesanya éles fürkésző szeme észreveszi, hogy a gyermek nincs velök. Talán az atyafisághoz csatlakozott, vigasztalja József. Mire hazaérünk, majd vissza talál hozzánk. Az anyai aggodalom azonban nem engedte Máriát pihenni. Sorra tudakolta zarándok társait, nem látták-e az ő szerelmes magzatát. Egy árva lélek sem tudott hírt mondani róla. Végre is rá kellett szánniok magokat, hogy visszatérnek Jeruzsálembe; alkalmasint ott rekedt a nagy sokadalomban, vagy a ritka szép ünnepi látványosságok sorától nem tudott megválni. Utcákon, tereken azonban semmi nyoma az elveszett fiúnak. Harmad napon akadtak rá a templomban. Ott ült az írástudók között, hallgatja és kérdezi vala őket. Kérdezői és hallgatói álmélgodva állnak körülötte, csudálják értelmét és feleleteit. Talán egyiknek-másiknak fejében boldog sejtés támadt: e fiúból új nagy magyarázója, *szóferje* támad a törvénynek, igazi csillaga a zsinagógának, új Hillel, akinek nyomában egész tudós nemzedék nő fel. De álmélgodnak az ő szülei is. A találkozás váratlan öröme, mely az aggodalmas reménytelenség felhőin csillant át s a szülői szív büszkesége úgy megragadta őket, hogy mozdulatlanul álltak egy álltó helyökön. — Mintha gyökeret vert volna lábuk. — Végre még is megnyílt a kétszeresen boldog anya ajka; «Fiam, miért cselekedtél így mi velünk? Íme a te atyád és én nagy bánattal keresünk vala tégedet.» Jézus felelt: «Mi dolog, hogy engemet kerestek vala? Avagy nem tudjátok-e, hogy azokban kell nékem foglalatossá lennem, melyek az én Atyámnak dolgai?» A dorgálás azért hangzik, hogy szülei őt kinn a város terein, utcáin, hullámzó néptömegei közt keresték, mindenütt, a hol a test, a szem, a fül némi multságot, szórakozást talál s mikor már minden helyet összejártak, bizalmuk, mint a tavaszi hó, olvadozott, minden remény nélkül fordultak be a templom ajtón. Talán ott lesz és megtalálták. Ha mindjárt ott keresik, ráakadnak. Tudniok kellett volna, hogy őt nem a világ szerelme tartja fogva, hanem az Istenek szerelme, a mennyei Atyának kijelentése, igéje, szent akarata. Azokkal kell foglalatossá kodnia, a melyek a mennyei Atyának dolgai. De azért aláméne velök Názáretbe és engedelmes vala nékik.

Jézus is, szülei is örök példaképeink nekünk. Jézus a keresztyén gyermeknek, a serdülő ifjakkak, József és Mária a keresztyén szülőknek. Jézus példája tanítson titeket, kedves ifjú olvasóim arra, hogy már korán szeressétek meg a mennyei Atya dolgaival való foglalatoskodást, szeressétek meg a templomba járást, hol az örökélet italával itat az Úr. A világ is ígér örömet, gyönyörűséget, de az csak árnyékörm ahhoz képest, a mit az Ő áldó kezéből vesztek. Ami a tengeren hánytvetett hajósnak a nyugodalmas rév, ami a viharkergette utasnak egy terebélyes fa sűrű lombozata, szomjittkaszotta ajaknak fölbuzogó forrás, didergőnek a nyájas tűzhelyen lobogó rőzseláng, az az ifjúnak a templom, a hol oltalmat is, meleget is, eledelt is, szeretetet is talál. Itt nem bánt földi gond, nem szánt mély barázdát az arcon, itt elhallgat a kísértő s a lélek egészen átadhatja magát Istenének. A templom a nemes érzelmek, a szent szándékok iskolája. Boldog az, ki itt készül föl, itt fegyverzi föl magát az élet nehéz napjaira.

József és Mária példájából viszont ti tanuljatok keresztyén szülők. Ti magatok vezessétek gyermekeiteket a templomba, az Úr oltárához, példatokkal mutassátok meg, hogy az Isten igéjének hallgatásában és megtartásában vagyon a ti gyönyörűségtek. De még előbb változtassátok *igazi templommá házatokat* azzal, hogy istenfélelemben, igaz keresztyén kegyességben éltek, a napot, munkát Isten nevében kezditek, végzitek, ha asztalotoknál az Úr Jézus állandó vendég és ha gyermekeitek szívébe már akkor beleoltjátok a mennyei Atya szeretetét, a mikor még bölcsőben szenderegnek. Luther az mondotta, hogy az igaz keresztyén embernek egész élete imádság, azaz úgy él, mintha mindig Istenével beszélne, szentül és igazán, minden bűnt kerülve. Ép olyan igaz, hogy a keresztyén ember háza valóságos templom. Úgy él benne, oly tisztán és szentül, mintha templomban élne, mintha szakados-szakadatlan Isten szemei előtt járna. Jövel azért Uram és válaszs bennünket, házunkat örök hajlékodul. Ámen.

K. S.

A bogárdi lévita.

Irta: Forgács Endre.

— — — Mikor nem volt szabad imádkozni Hát olyan idő is volt?!

Mit mondanál arra, protestáns barátom — ki e sorokat olvasod — ha, midőn benn ülsz megszokott helyeden a templomban s

leked a buzgóság meleg vizében fürdik s a többi hívekkel «együtt fohászokodva, úgy tetszik, mintha vígadva ott volnál, hol a menny lakói» s akkor fegyverzörgés s durva káromlósszó azt parancsolná, hogy hagyd abba fohászokodásodat, takarodjál ki a szentegyházból s köszönd meg azt, ha vasra nem vernek, tömlöczbe nem vetnek?

El sem tudod képzelni ilyesminek a lehetőségét. Hát volt olyan idő?

Igen is volt vagy kétszáz esztendővel ezelőtt ebben az édes, kedves Magyarországon.

* * *

Ott állott az egyszerű imaház (oratorium) torony nélkül, ékeség nélkül. Termetes akáczfák lombjai borultak rá szelíden, mintha tudnák, hogy azt rejtegetni kell. Azt lehetett gondolni, hogy nem is látja más, mint a jó Isten az égből. Pedig hát dehogy. Még a veszprémi káptalan is meglátta és szerfölött szúrta a szemét.

Megvagyon írva a jegyzőkönyvben, hogy: «Minekutána hat esztendőig jártak volna a bogárd-tinódi hívek a kis oratoriumba imádkozni, a veszprémi káptalan által bepecsételtetett, de a pecsét a szelek és gyermek által leszaggattatván, ismét bele jártak.»

Hát ezt ismét meglátta a káptalan s példásan akará megbüntetni a makacsokat, amiért hogy imádkoznak.

Éppen együtt volt a kis gyülekezet. Az őszi verőfény a ritkuló lombokon keresztül hatolva átszűrődött az ablakon s égi sugárral vette körül a lévita Egrédi István alakját, ki éppen a szent leczkét vevé föl, melyről tanítást vala tartandó, hogy hát: «Minden test olyan mint a fű és annak szépsége, mint a mezei virág. Megszárad a fű, leesik a virág, mikor az Úrnak szele fuvall arra, de a mi Istenünk beszéde megmarad mindörökké.» Ezsaiás 40. 6—8.

Ekkor kívülről kocsizörgés, csörömpölés, hangos szóváltás halatszott be a szent falak közé. Két hintó s pár kocsi állott meg az imaház előtt. Szegény ember a hintóktól soha sem remélt valami jót, nem is volt rá oka. Aminthogy ez esetben is veszedelmet hoztak azok.

A hintókból kiszállt egy kanonok, a fiskus és az uradalmi tiszt, a kocsikról pedig «valamelyes német katonaság.» A kanonok, kinek testi terjedelme nyilvánvaló bizonyóságot tett arról, hogy nem szokott bőjtölni, felhívta az uradalom tisztjét, hogy ne sok szót szaporítsunk, hanem röviden bánjunk el ezekkel a nyakas eretnekekkel. Miért is a tiszt botjával belöké a félig nyitva hagyott ajtót s mind a három úr megállott szemben a szószékkal, fejükön a főveg, arcukon a dölyf, sivár lelkükben a káröröm. A katonákban volt annyi becsületérzés, hogy kívül maradtak, de sisakjuk, fegyvereik csillo-

gása látható volt. Mint ahogy a szegény kis madárkák vihar idején összebujnak és siralmasan csicseregnek, úgy a gyülekezet tagjai is a rémület első perceiben összedugták fejüket és kérdező remegéssel néztek az urakra meg a lévitára, aki az őszi verőfénytől sűgárczó arczával bátran állott a szószéken.

De a tisztartó durva hangján felszólítá: Szálljon le kend onnan, a törvény nevében.

— A törvény emberek csinálmánya, — felel a lévita — de itt Isten beszél.

A három derék úr jónak látta kacagni erre a mondásra, ott az Isten házában.

A tisztartó intett és beléptek az állig-talpig fegyverben lévő katonák, de hiába mutogatott nekik a lévitára, azok lábhoz csörrentett fegyverrel állva maradtak. A lévita pedig emelt hangon szólt: «Ti jöttök ránk fegyverrel, dárdával, mi pedig a seregek urának, Istenének nevével megállunk» s arczán valami túlvilági dicsfény ragyogott, úgy, hogy a gyülekezet elriasztott bátorsága visszárt s egy szívvel-szájjal rázendíték a zsoldárt:

Az Isten a mi reménységünk,
Midőn ránk tör ellenségünk,
Minden háborúságinkban
Megtart erős hatalmában.

S hiába verte a mérges tisztartó botjával a padot, végig énekeltek a zsoldárt.

Ekkor a fiskus emelt szót: Nem megtiltatott-e kenteknek a maguk nyavalyás, eretnek módja szerint tartani isteni tiszteletet? (Mint hajdan a főpap Annás mondá az apostoloknak: Nem megparancsoltuk-e nektek, hogy ne tanítsatok a Jézus nevében?) Nem bepecsételtetett-e évekkkel ezelőtt e ház ajtaja, hogy ne járjanak kentek ide bosszantani az Istent hóbortosságukkal?

— A ki káromlást szól, annak nyelvét férges eszik meg — szólt a lévita — aztán így folytatá: A pecsétet leszaggatták a szelek, a kik Isten szolgálói voltak, mert Isten uja működött ebben.

Most a kanonok is szóra nyitá puffadt ajkait: A szelek szaggatták le? Ilyen mesét akar kend velünk elhitetni, hát bolondoknak tart bennünket?

— Te mondád — feleli a lévita érces hangon.

Erre elfutá a méreg a három urat s a tisztartó megütve botjával a szószéket, felrivallt: Szálljon le kend rögtön ebből a szapulóból s azonnal meg is röhögte ezt a tréfás mondást. Katonák — folytatá — ki kell üresíteni ezt a kalyibát.

A katonák megmozdultak. Az erőszaknak természetesen engedni kellett. Gyermekes és asszonyok sírva, a férfiak vérbe borult szemmel indultak kifelé énekelve a 90-ik zsoltárt: «Te benned biztunk eleitől fogva, Uram téged tartottunk hajlékunknak» . . . s a szép énekbe belevegyült a sírók jajgatása és zokogása is. Maguk a katonák meghatva nézték ezt a jelenetet. Az öreg Zsargó nem tartóztathatta vissza magát ama kemény és meggondolatlan nyilatkozattól, hogy «már csakugyan az Isten is az urakkal tart.»

Végre Egrédi Istvánt, a lévitát, saját családja kérte, hogy ne ellenkezzék a hatalommal, az urak azt ígérik, hogy nem lesz bántódása, csak a templomot zárják be ismét. S ő hiába erősködött, hogy az Isten szolgájának, ha kell, az oltár mellett kötelessége meghalni; addig rimánkodtak, addig könyörögtek neki, hogy leszállt a szószékből s ki hagyta magát vezetetni az oratoriumból. De midőn ott kinn megkötöztetve az egyik hintóra tették, akkor megmozdult a keserűség árja az egész gyülekezetben.

— Ne hagyjuk magunkat atyafiak! tüzelték egymást a megálázott emberek, de tettbe kapni egy se mert a katonák miatt. A lévita családja összekulcsolt kézzel esd a hintó előtt, hogy ne vigyék el az ő fejük koronáját, tekintsenek Istenre, a népes családra, a tisztartó úrnak is van gyermeke, essék meg a szíve. Akár csak annak az akáczfának beszéltek volna, mely az őszi szellőtől mozgatta leveleit. Egrédi István el is parancsolá őket onnan kemény szóval: Menjetek innen, csak Isten előtt kell könyörögni. Az öreg Zsargóból ismét kitört az indulat, hogy «de már csakugyan az Isten se jó, hogy mindent megenged.» A lévita szigorúan megfeddte őt: Zsargó uram, káromlást szólt a kelmed nyelve. Az Isten mindig jó, de az emberek bizony gonoszak!

A kanonok intett sa katonák fegyvereiket ráfogva a zúgó sokaságra a kocsik elhajtattak a nép siralma és átkai között.

A pásztorától megfosztott nyáj kétségbeesve oszlott szét, kiki lakására, tanakodva magokban a gonoszságnak akkora hatalmán s nemcsak az Egrédi családban, de azon a vasárnapon szomorúság főtt a tűzhelynél a bögrékben minden háznál.

A kocsik pedig haladnak a lévitával napnyugat felé. Hogy hova viszik, maga sem tudta, nem is kérdezte. Gyönyörű őszi vasárnap volt, a melyet halálos vétek ilyen istentelen cselekedettel beszennyezni. Ömlött is az égi sugár a bágyadt földre, de heve nem volt már, csak fénye s az rezgett a mérhetetlen nádas térségen. A pásztorok még kinn voltak nyájaikkal; a legelő fele részben ugyan már száraz, de a jószág talál még ott szedegetni valót. Olyan szép, álomszerű ilyenkor a tájék. Az egész rétet bevonják finom selyem

hálójukkal azok a kis parányi pókok, melyeknek tanyája az aszú fű, melyek minden ősszel megszövik a mezők szemfödelét. A levegőben hosszan úszik az ezüstmű selyemmé szőtt ökörnyál, mintegy láthatatlan világ izenete a földhöz.

Egrédi István csendesen, elmélázva ül a kocsin. Szívét, lelkét meghatja a természet őszi bája, ha ugyan ott van vele a szíve, a lelke, ha nem maradt otthon az övéi között, kik sírnak utána. Rá se figyel a kanonok s a fiskus durva tréfáira, kik alacsony adomákkal mulattatják egymást, mely ízetlen szokás mindig megvolt az úri nemzedéknél.

Ebédre az uradalmi pusztán megállottak. A tisztartó már abban az időben is nagyobb úr volt, mint a gróf. Azonfelül özvegy ember, tehát a háza olyan, a melyről azt szokják mondani, hogy ott minden szabad. Azt mondják, hogy feleségét is durvasága, kegyetlensége üldözte a sírba. Egy leánykája van, még a gyermeki korban, alig 13 éves, szép rózsás arccal, szép tiszta lélekkel, mint egy nemtő áll az atya mellett. Igazán, hogy az Isten minden emberi formába öltözött ördögöt egy anygallal kísértet.

Az ebéd gazdag és pompás volt, a mint hogy az nem is lehet másként egy tisztartói háznál. A tüzes borok mozgásba hozták a jeles urak agyvelejét s az az otromba eszméje támadt a tisztartónak, hogy csináljanak itt «úri széket», hiszen van saját külön foglyuk.

Elővezettették tehát a lévitát, aki félelmetlenül — nemes arccal, melyen az igaz lélek tükröződik — állott a mámoros társaság elé.

A tisztartó rögtön ráförmedt: Nem exturbáltatott kend már egy izben istentelen eretnek volta miatt?

— Ha százszor exturbálnak, százszor visszamegyek, mert az én Istenem állított engem arra a helyre, kötelességem van nekem ott.

— De kend nemcsak eretnek, hanem ostoba is — fűzi a beszédet tovább a kanonok — mert ha a kend homályos elméje megvilágosodnék, belátná, hogy ha az egyedül üdvözítő egyházba visszatér, nemcsak lelkeüdvösségét menti meg, hanem a főkáptalan kegyelméből kényelmes anyagi helyzetbe jut.

— Az üdvösséget nem az az egyház adja, mely fegyverrel, börtönnel dolgozik szeretet helyett. Az üdvösséget Jézusom érdeme, benne való hitem, becsületes életem biztosítja. Ezt a hitemet, lelki ismeretemet tisztaságát nem adom oda a káptalan minden vagyonáért sem.

— De elveszszük, te kutya! — ordított a tisztartó bortól gőzölő fejjel.

A kis leány az undor érzetével fordult el apjától s az ártatlan léleknek azzal a mély szánalmával nézett a szentenciázott emberre, mely a rokon ártatlanságot fölismeri másban is.

— De tömlőcbe vettetik — folytatá a kanokok — elveszti szabadságát, mindenét, gondolja meg kend vastag fejével a dolgot. Szabadon élni bőségben, vagy börtönben elsenyedni.

— Ha Istennek az az akarata, úgy legyen meg az. «Örökké nem hagy el az Úr, ha bánattal illetett is, kegyelmes lész hozzám az ő kegyelmességének gazdagsága szerint.» (Jer. 3. 31).

— Ne prédikálj itt kutya — dühöng a tisztartó s palackot ragad, hogy hozzá vágja, de az ő nemtője, az ő külön angyala, kis lánya megfogja kezét s a belül levő ördög enged az angyalnak.

— Én nem vagyok kutya — szól önérzetesen a lévita. Ember vagyok s az embernek szent dolognak kellene lenni az ember előtt, de ugy látom . . .

— Ne hánytorgasd a szent dolgokat, te pokol kuttyája, mert az nem a te eretnek fejedhez való. Elő kell hívni a béreseket, a hajdút, majd adatunk neki «viginti solidos»-t; a mi a jobbágyvilágban jelentett húsz kemény botokat.

De a fiskus — a kinek még maradt egy kis józan esze, nem egyezett bele, mert hát mi nem vagyunk «úri szék», nincsen hozzá jogunk.

— Nohát el kell zárni, hadd éhezzenek — mond a dölyfös tisztartó — az éhség megszeli a fenevadakat is. Be kell zárni a baromfióba, ott a méltó helye; egy béres álljon őrt mellette s életével lakol, ha elszalasztja.

A lévitát kivezették a mondott helyre, de menet közben a ház angyala, a leányka titkon ennivalót nyújtott a kezébe, mit az elsanjart ember hálás tekintettel köszönt meg.

Odabent folyt a dorbézolás tovább. A katonák eltávoztak mindjárt ebéd után, csak a három úr dőzsölt együtt, hódolván annak az ősi szokásnak, hogy az ebédelés eltart vacsoráig. A mint ürültek a palackok, úgy teltek az agyak mámorral, a lelkek szenvedélylyel, örületes hajlamokkal.

Már a jegenyefák árnyéka felhágott a ház tetejére, az őszi nap a láthatár széléről búcsút intett, szilaj borjúk dulakodtak az itató vályúnál, az este kezdé szétteríteni szürke fátyolát. A három úr odabenn kártyázott, mert egy jó nevelésű úri embernek nincs is egyéb szórakozása.

Mikor a szürke fátyol barnára, sőt feketére változott, a tisztartó nemtője, a leányka, merészet gondolt, mintha kötelességének érezné jóvátenni mindazt a sok rosszat, amit apja elkövet.

Az «Apostolok cselekedeteiről írott könyv» 12-ik részében olvassuk, hogy Péter két vitéz között vaslánccal megkötözve aluszik (a börtönben). «És íme az Úrnak angyala megjelent és világosság fénylett a hajlékban.»

«És fölébreszté Pétert mondván: Kelj fel gyorsan! És a lánczok leesének kezeiről. És átvezeté őt az angyal az örökön, megnyílt előtte a város vaskapuja és az apostol megszabadult.»

Ilyenformán történt itt is. A leányka, (az angyal) elküldé az őrt álló bérest a szolgálókért, hogy jőjjenek baromfiakat fogni vacsorára s azonközben kiszabadítá az apostolt, akarom mondani a lévitát. Ez az éj eltakaró sátora alatt bizton menekül, noha el-elbotlik a hápa-hupás semlyékes rétségen, mindamellet érzi s tudja hogy:

«Akik bíznak az Úr Istenben
Nagy hiedelemmel
Azok nem vesznek el
Semminémű veszedelemben.»

A három úr a józan ész utolsó szikráját is elfújva, már vacsorál s újra tréfát akar csinálni a saját külön foglyával. De a mint felakarják hozatni, jön a hír, hogy az őriző béres ott áll, a lévita azonban nincs az ólban.

Az őrület határáig jutott tisztartó puskát ragad, hogy lelövi a bérest, mert hiszen csak annyi, mintha egy nyulat lőne le. Ám a cseléd szaladásra veszi a dolgot, az úr utána. Azonban olyan bolondos szerszám volt még abban az időben egy puska, hogy úgy kellett elsütni, a hogy a kapás ember rágyújt a szöllőben a pipájára, t. i. kovával s mikor elsült, akkor sem arra ment a töltés, a merre a gazdája akarta, hanem a merre neki tetszett.

Íme, a tisztartó is nem a bérest találta, hanem a nagy kazal szalma oldalát, amely egyszerre lángot fogott s egész széltében-hosszában égett. Vízipuskának híre-hamva sem volt még akkor, oltani nem lehetett. Noha csendes őszi éjszaka volt, mégis valami széláram megriasztotta a lángokat s azok egyszerre neki kaptak s suhogva, mintha ezer vég selyem szövetet terigetnének az ördögök, szilaj gyorsasággal, falánkul iramodnak a pajtára, istállókra, cselédházakra, mindaddig, míg ennilót találnak.

A két úr — a fiskus és a kanonok — szörnyen kijózanodtak s a nagy zűrzavarban elmenekültek valamerre. A réten a jószág mellett levő pásztorok — kiknek nem sok okuk volt a sajnálatra — paraszt flegmával mondogatták maguk között: «Melegesznek a pusztán.»

A cselédnép, kik közül soknak a barma, de gyermeke is a lángokban veszett el, bosszúért lihegve kereste a tisztartót. Nem

volt már az akkor béres, jobbágy, hanem megdühödött állat, melynek ereiben úgy lángol a vér, mint a nádas pajta s keresi azt, akit elgázolhasson. Hanem mikor megtalálták a tisztartót, egynek sem volt annyi ereje, hogy kezét rá emelje. Ott feküdt az istállóajtóban, hol a nemes lovak állottak, — melyek mind ott pusztultak el — valami égő gerenda esett a mámoros, dühöngő ember arczára s úgy összeégeté azt, hogy mindkét szemevilága elveszett. A pár órával előbb még döllyfős, oktalan ember ott nyögött, fetrengett a szenes, füstölő romok között, mint egy féreg. Nem halt meg, de irtózatossá kínokat szenvedett.

Mondja még aztán valaki, hogy nem büntet az Isten. De bizony ő korbácscsal is tanít, minden elbizakodott embert azzal ver meg!

* * *

Valamennyi épület a lángok martaléka lett, de szekér, de jószág temérdek. Bizony még akkor nem voltak biztosító társulatok. A nyomorult vak ember nem merte bevárni az uraság megérkezését, mert vannak esetek — noha ritkán — mikor a gróf mégis nagyobb úr, mint a tisztartó.

Hova lett? Eltűnt, azt is mondták, hogy meghalt. Akik sokszor torkoskodtak asztalánál, az úgynevezett jó barátok elfordultak tőle. Hiszen ez csak természetes. Lám amaz Igazat, ama Tökéletest is megtagadta apostola Péter a bajban amaz emlékezetes éjszakán, azt mondván, hogy nem ismerte őt. Szánalom, részvét nem kísérté a tisztartót, mert nem érdemelte döllyfe, kegyetlensége miatt.

Valami egy esztendő múltán jön Egrédi István kocsival az ország útján s megakad szeme egy szívet facsaró látványon. Egy serdülő leányka huzalkodik a rétszélben egy ősz, vak emberrel. A leányka sír, a férfi káromkodik. Rögtön megismerte őket, noha a férfi egészen megöszült egy év alatt, a leányka arczáról is lehullottak a rózsák s szeme — az a két fekete csillag, melynek égő parázs volt a közepe — bágyadt tűzű most s vörös a sírástól.

Megállott a kocsival s szelíden kezdett tudakozódni, mire a leányka sírva panaszlá, hogy atyja azt akarja, hogy vezesse őt a «csorda-kút»-hoz, mert az elég mély, oda akarja magát ölni.

A lévita — mintha csavarral szorítanák szívét — nem parancsolhatta vissza könnyeit. Felszedé őket kocsijára, mint egy könyörületes szamaritánus s haza hozta: «Nézd anyjuk — mondja a feleségének — ezután már kettővel többen leszünk a családban. No, ne ijedj meg, hiszen mindennap él az Isten és gondot visel, aztán ha délre jól laktunk, az elég lesz estére is.» Az asszony jó szívvel bele-

egyezett férje akaratába. A leányka is megismerte a lévitát, hogy ezt szabadította ő ki a baromfi ólból s teljes bizalommal simult hozzá, de a tisztartó, amint meghallá, hogy a bogárdi lévita házánál van, dühöngeni kezdett, futni akart. Majd a dühöngés kérge szétszakadván, az önvád, a bánat, a szégyen lepte el a nyomorult vak ember lelkét.

— Hagyjatok meghalni! — rebegé.

— Nem, felebarátom, ápolni fogunk, gondot viselünk rád.

— Az öl meg engem. Oh én nagyon gonosz voltam. Én téged kutyának neveztelek.

— Én felebarátomnak szólítalak.

— Én üldöztelek, tömlöczöztelek.

— Én házamba fogadlak, testvéremmé teszek.

— Én gyűlöletem mérgét zúdítottam rád.

— Én szeretettel takarlak be.

— Oh ez a szeretet! Ez öl meg engem. Ne is fáradjatok, amit az ember erősen akar, az végre is sikerül s én meg akarok halni. Gonosz voltam, kegyetlen és kevély. Oh, ha vissza lehetne cselekedni, amiket elkövettem . . . De meglakoltam irtózatosan . . . Rám eresztette az Isten ostorát . . . mert megérdemeltem . . . Oh, elhibázott élet . . . Csak leányom, szegény, szép árva leányom . . . Milyen borzasztó az, mikor a vak ember sír.

— Felebarátom! Nem lesz ő árva, ő a mi lányunk lesz és fel fog nőni Istenfélelemben, erkölcsben, erényben.

A nyomorult vak embert puha, meleg ágyba tették, de nem kelt föl abból többé soha. Ha az ember erősen akar meghalni, hát az végre sikerül s ő erősen akart. Csak bűneit, csak gonoszságát emlegette, a szégyen elborítá mint a felleg s már másod napon az arca halálra vált s hullámozó mellén látszott a görcs, mely szíve felé nyomul, hogy örök időre becsapja az ajtót. És becsapta.

Aztán még eltemették, még el is siratták, a szép leány pedig felnőtt a lévita házánál Istenfélelemben, erkölcsben, erényben és szerencsés és boldog lett, mert az Isten tud áldani, sőt voltaképen megáld minden embert, de arról ő sem tehet, ha sok ember maga magát nem akarja megáldani.

És azután megint csak jártak az oratoriumba imádkozni. Mert mikor nem volt szabad, akkor nagyon szerettek az emberek imádkozni. Most szabad, de valljuk be atyámfiait, hogy nem imádkozunk úgy, mint kellene.

Keseredett szívem . . .

*Keseredett szívem, immár mihez bízol?
Szomorúságidban kihez folyamodol?
Nincsen e világon, ki tanácsot adjon,
Avagy megvigasztaljon.*

*Mert szintén a földig nyom a keserűség,
Elfogyott s nem újul benned a reménség;
Csak mind éjjel-nappal, így epedsz sok búval,
Sok titkos sóhajtással.*

*A reméltelenség benned nevededik,
Senki fájdalomdon nem is szánakodik, —
Sőt inkább nevetnek, — tapsolván örülnek
A te irigyid ennek.*

*Szenvedd csak békével szomorúságidat,
Mert a mennyei Úr tudja fájdalmidat;
Terjeszszed elejbe ügyedet s Ő ebben
Megsegít keresztedben.*

*Ő gyógyíthatja meg a te sérelmidet,
Jó irral köti bé halálos sebedet.
Titkodnak tudója, csak ő orvoslója,
Ügyednek pártfogója.*

*Bizzál azért benne, mert ad könnyebbséget,
Az te keresztedben nyújt még segítséget.
Ha süjtöl is itten, — de az után mennyben
Megnyúgot nagy örömben.*

Petrőczy Kata Szidónia.

Az egyházi élet köréből.

A Jó Pásztor III. évfolyamából ez a második szám. Tartalma mutatja, hogy kitűzött céljához hű maradt s a szerkesztővel együtt egyházunk legelőkelőbb írói dolgoznak a tartalom gazdagításán. Ára oly olcsó, hogy a veritékes munkából élő szegény ember is megszerezheti. Aki mindjárt nem tud érte fizetni, írjon egy levelezőlapot a szerkesztőnek s kértére a kiadóhivatal elvár a pénzért aratás utánig. A lap ára 2 korona, melyet *Pozsonyba, Kovács Sándor theol. akad. tanár, szerkesztő címére kell küldeni*. Hét előfizető után egy ingyen példány jár.

Bizalommal kérjük olvasóinkat, legyenek szívesek a Jó Pásztort ismerőseik közt terjeszteni. Ez a legolcsóbb keresztyén újság s a tiszta evangélium szerint táplálja olvasóit lelki eledellel.

Egy nemes lelkű nő halála. Özv. Zámony Kálmánné született alsó-káldi Káldy Ida meghalt Budapesten. Vele egy ősrégi dunántúli evang. nemesi család, a híres Káldy-nemzetség egyik utolsó tagja szállt sírba gyötrelmes betegeskedés után. A boldogult testvére volt Káldy Gyulának, a dunántúli evang. egyházkerület néhai felügyelőjének s teljes egész éltében hű leánya maradt egyházának, gondos tápláló anyja minden jótékony intézetnek, templomnak, iskolának, árvaháznak. A budapesti országos prot. árvaházban mintegy 100,000 korona alapítvány őrzi nevét s emlékét. Halálos holtáig kegyelettel ragaszkodott a nagy-geresdi templomhoz, a melyben keresztelték és konfirmálták. Legyen nyugalma boldog s emléke áldott e nemes Tábitának!

Öngyilkos papok. Szomorú dolog, ha Isten igéjének szolgálói, a kiknek példaadás a tisztök jó és rossz napokban egyaránt, — egy megfontolatlan percben eldobják az Isten kezéből ajándékul nyert életet. Igaz, hogy többnyire gyógyíthatatlan idegbaj, pillanatnyi elmezavar viszi rá őket s végzetes tettüket olyankor követik el, a mikor öntudatuk nincs ébren, hogy elhessegetné a kísértő rémet. Pár hónapja Tavasz József ev. ref. esperes öngyilkossága hírért, a minap egy fiatal, súlyos ideg-betegségben sínylő segédlelkészről Obuch Jánosról érkezik hasonló tudósítás. Testi-lelki ernyedtség okozta szörnyű halálát. De még szomorúbb az, hogy bántak halála után a boldogtalannal, a ki inkább szánalmunkra, mint ítéletünkre méltó. Megbélyegezték azzal, hogy keresztet nem vittek koporsója előtt, harang nem siratta, sőt ha a hír nem csal, egyik barátja, a ki fölötte beszélt, kíméletlen módon megtámadta tetteért s mintegy felelősségre vonta azt, a ki akkor már a szívek rejtekét ismerő, a gyarló és gyarlóságukban elbizakodott embereknél igazságosabb, kegyelmesebb bíró előtt állott. Cégéres gonosztevők halálakor ám éreztesse az egyház a maga szigorú felfogását, — ha hasznot, áldást remél tőle, — de ily szerencsétleneket, ha Krisztushoz hasonló és hű akar lenni, takarja be az engesztelődés palástjával. Isten nem a mi földi szokásunk alapján ítél az emberek fölől. Obuch János szorgalmas, becsületes ifjú volt, alázatosságára jellemző az a mondása, hogy «nem méltó ahhoz, a kinek szolgál: az Úrhoz.» Mi fájdalommal s igaz részvétellel állunk sírja mellett s a keményszívű vádolók-

nak az Úr igazával felelünk: «*Aki közületek bűn nélkül való, az vesse rá az első követ.*»

Török-Szent-Miklós. A Keresztény Híradóban érdekes közleményt olvastunk a törökszentmiklósi ref. egyházzól. Ifjú lelkésze, Kutas Bálint valóságos paradicsomi gyülekezetet teremtett lángbuzgalmával eklézsiájából. Mintha az első keresztyének szép ideje támadt volna fel. A gyülekezet csodálandó kitartással, szeretettel visel gondot szegényeiről, árváiról, a kiket nem kaszárnyákba zsúfolt össze, a hogy a magyarvárosi gyülekezetek kénytelenségből teszik, hanem becsületes, jóra való emberekhez adja gondviselésbe, hogy a szülőtlének minél inkább érezzék az anyai szárnyak melegét. A gyülekezet tagjainak van olvasóköriük, a hol nem henye hivalkodással, hanem jó könyvek és épületes ujságok olvasásával töltik a hosszú téli estéket. Szóval örvendetes és hasznos munka folyik itten s követését többi gyülekezetünknek is ajánljuk.

Kenyérbál. A budapesti lapokból tudjuk, hogy az éhezők javára nagy kenyérbált tartanak az operaházban. Meg van híva reá az egész előkelő világ, hír szerint Ő Felsége is megjelenik. Szemet, lelket kápráztat majd a sok drága öltözet, fénylő ékszer és reményünk szerint a szegényeknek szépen jut a jövedelemből. Nagyon elismerésre méltó dolog, ha a nagy urak, tejbén, vajban, aranyban dúskálkodók rájönnek és nem szégyenlik, hogy rájöttek, hogy szegény is van a világon; még szebb, ha tudnak és nem sajnálnak érte mulatni, bálozni, ezen a réven százakat, ezeket költeni ruhára s más effélére, a könnyörtelen közönnél ez is többet ér, — de ha egy őszinte szót akartok hallani bálrendező urak, az igazi, krisztusi jótékonyság ott kezdődik, ha majd megtanultok nélkülözni, szűkölködni, élvezetekről lemondani a koldúsokért. Erre tanít a mi üdvözítőnk, ezt az utat járjátok! Mi a bibliai özvegygyel tartunk, a ki egy fillért vetett a perselybe, de mégis többet, mint a világnak dúsgazdagjai, mert minden pénzét odaadta és mind a szegényeknek adta.

Jótékonyság. A «Balassa-Gyarmati Takarékpénztár» nógrádi Szontagh Pál v. b. t. tanácsos, közéletünk e lelkes alakja indítványára elhatározta, hogy *1000 koronával* az Evang. Theol. Otthon alapítói közé lép. Így lehet a pénzt, a földi javakat az Úr szolgálátára, Isten országa eszközévé avatni. A Mindenható áldása legyen az indítványozón, adományozón és adakozón!

Jó könyvek.

Pál apostol leveleinek, Masznyik Endre nagy munkájának utolsó kötete is megjelent s 12 koronáért, az egész mű 30 koronáért (Pál életével együtt) megrendelhető úgy a szerzőnél, (Pozsony), mint a Theol. Otthon felügyelőjénél.

Két konfirmációi káté. A konfirmációi oktatás küszöbén két jó kézikönyvet ajánlhatunk evang. hitsorsosainknak. Az egyiket Raffay Sándor theol. akad. tanár írta, röviden, velősen, magyarosan foglalja össze s kérdésekben és feleletekben tárgyalja az oktatás

anyagát. E kis káté (ára 40 fillér) az «*Evang. Egyház és Iskola*» pályázatán jutalmat nyert s a bírálók nagy elismeréssel emelték ki a mű jó tulajdonságait. A második kiadásban a szerző felhasználta azon lelkészek észrevételeit, akik könyvét használták s így a kis művet az első kiadásnál is tökéletesebbé tette. — A másik, nagyobb terjedelmű könyvet Koren Pál, békés-csabai lelkész írta mintegy 30 éves lelkési pályá tapasztalásainak alapján. Folyóbeszédben s szinte példátlan részletességgel tárgyalja az anyagot, úgy, hogy könyve közel jár a konfirmációi olvasókönyvhöz, a mi nélkül egyházi irodalmunk még mindig szűkölködik. A konfirmált ifjú vagy leány későbbi éveiben is haszonnal és épüléssel olvashatja, kivált az elevenen írt történeti részt. Koren könyvét bármely más konfirmációi káté mellett is használhatni segédkönyvül. Ára 1 korona.

Az állatok világa. Újlag visszatérünk erre a derék munkára s melegen ajánljuk az iskolai könyvtáraknak. A protestáns iskolákat mindig meg lehetett ismerni arról, hogy a tudományos ismeretek terjesztésében előljártak s minden új fölfedezésről tájékoztatták növendékeiket s nem engedték, hogy a nép lelkében helytelen nézetek, babonás hiedelmek verjenek gyökeret. A babonás hit a tudatlanok lelkében születik meg; a kik a természet törvényeit ismerik minden tüneménynek okát, magyarázatát tudják, nem hisznek semmiféle babonának. Az *Állatok világa*, melyet a *Légrády Testvérek* adnak ki Budapesten, az első teljes magyar természetrajz. Csak az egyharmadát, az állatvilágot tárgyalja a természetnek s mégis 200 füzetből s mintegy 500 ivből fog állni s az állatok leírását szebbnél-szebb képek elevenítik meg az olvasók szemei előtt. A németeknek már jó régen volt ilyen hatalmas, képes természetrajzuk, a mi minden tanítónak ott volt a keze ügyében s a kíváncsi diákseregnek megmutathatta minden állatnak a képét, könnyű szerrel elmagyarázhatta életmódját. Most már a magyarnak sem kell szégyenkeznie. A nagy munkát Méhely Lajos szerkeszti s az eddig megjelent füzetek azt mutatják, hogy ismeri az állatok természetét, érti a magyarázást. Az utolsó (12 füzet) a szárazföldi ragadozókról szól, különösen a macskafélékről. Nem is hiúné az ember, hányféle fajtája van ennek az ismerős házi állatnak, ha nem olvasná. Egy füzet ára 80 fillér. Az állatok világát azért is melegen ajánljuk gyülekezeteinknek, mert a természet megismertetése által Istennek ismeretére vezet, a kit az emberi szem igazán műveiben, teremtményeiben tanul meg csodálni és szeretni.

Szerkesztői izenet.

Többeknek. A kik októberben fizettek elő, azoknak előfizetése 1901. szeptemberig tart. Egyébként ezentúl minden egyes előfizetőnknek a címszalag fogja jelezni, hogy mikor kell az előfizetést megújítani. Az év kezdetén előfordult kellemetlenségekért bocsánatot kérünk, s hisszük hogy ezentúl semmi zavar sem fog előfordulni.

*Az Evang. Theologusok Otthona kiadásában
megjelent*

a „Protestáns Esték“

II. füzete.

TARTALOM:

<i>A monotheismus a görögök- nél és izraelieknél . . .</i>	<i>Pukánszky Bélától.</i>
<i>A fejedelemasszony udvara</i>	<i>Kovács Sándortól.</i>
<i>A női kéz</i>	<i>Hegedűs Istvántól.</i>
<i>Sokrates</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Versek</i>	<i>Szabolcska Mihálytól.</i>
<i>A provencei troubadourok .</i>	<i>Albert Józseftől.</i>
<i>Jean Paul a leánynevelésről</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>
<i>Az evangelium Japánban .</i>	<i>Pröhle Vilmostól.</i>
<i>A munkáskérdés és a soci- alis reformok</i>	<i>Schulpe Györgytől.</i>
<i>Költözés más világba . . .</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Carlyle Tamás.</i>	<i>Jónás Jánostól.</i>
<i>A halotthamvasztás keresz- tyén álláspontjáról</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>

*A vaskos 20 nyomtatott íves mű ára 2 korona, di-
szes angolvásznon kötésben 3 korona.*

*A megrendelések a Balassa-Gyarmati Könyv-
nyomda Részvénytársasághoz vagy Kovács Sán-
dor theol. tanár úrhoz Pozsonyba intézendők*

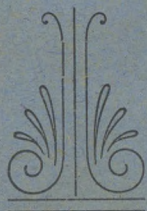
Legalkalmasabb konfirmációi ajándék

KOVÁCS SÁNDOR

IMAKÖNYVE

az evangyéliom népe számára.

Az egyházi irodalomban egyedül áll tartalmával, díszes kiállításával és olcsóságával.

A protestáns imádságok gyöngyeinek gyűjteménye. Az egyházi lapok szerint igazi hézagpótló mű, a minék egy prot. családból sem volna szabad
◦ ◦ ◦ ◦ ◦ hiányoznia. ◦ ◦ ◦ ◦ ◦

A B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaságnál

s minden könyvárusnál kapható.

Csinos keménykötésben	1 k. 60 fill
Díszes angolvászon kötésben, arany metszettel, finom minister papiron, csattal	5 k. — fill
Elefántcsont utánzat, vagy díszes bőrkötésben arany metszettel pergament papiron díszes csattal	8 k. — fill

Lelkész vagy tanító uraknak két havi leszámolásra bizományba is ad imádságos könyveket

a B.-Gyarmati Könyvnyomda
Részvénytársaság.